

i Valgloven til Kommunalbestyrelserne. Som sagt dengang blev Sagen saa temmelig udebatteret, og der vil neppe nu kunne anføres Noget til Begrundelse af dette Forslag, som ikke allerede tidligere er hørt. Den væsentlige Forskjel, som der er mellem nu og dengang, ligger netop i det, som blev pointeret af det ærede Medlem, med det Udtryk, at Sagen længe har været paa Dagsordenen, og som jeg udtaler saaledes, at Sagen gjennem 6 Aar har været udenfor Dagsordenen. I den Tid, har, saavidt jeg veed, de kommunale Bestyrelser virket rolig og med Held. Jeg kan ikke se rettere, end at det kommunale Liv i den Tid har udviklet sig paa en sund og nyttig Maade. Samtidig dermed har det viist sig, at der hverken fra den ene eller den anden Kommunalbestyrelse, saavidt mig bekjendt, er fremkommet Klager over den bestaaende Tilstand. Der er heller ikke i nogen Retning fremkommet Begjæring til Regjeringen om Foranstaltninger til Forandringer i, hvad der er lovhjemlet. Det synes mig heraf at fremgaa, at man med megen Varsomhed skal skride til Forandringer paa et Omraade, hvor der ikke synes at være nogen stærk Trang tilstede for at tilveibringe Forandringer, og hvor der i det Hele taget maa indrømmes, at en ønskelig Fremgang har været tilstede. Det var, da Kommunalloven blev vedtagen, og navnlig da Kommunalloven af 6te Juli 1867 var under Forhandling, en udtrykkelig Forudsaetning for Vedtagelsen af Loven i den Skikkelse, hvorunder den senere fremkom, at den da bestaaende Ordning af Valg til de kommunale Bestyrelser maatte blive uforandret. Man var dengang ogsaa fra den Side, hvortil den ærede Forslagsstiller hørte, villig til at indrømme, at der i Virkeligheden ikke var nogen væsentlig Grund til at forandre Valgloven, idet de Interesser, som skulle varetages gjennem den valgte Bestyrelse, ikke vare forskjellige for de mere og mindre Formuende i Kommunen. Praxis viiste ogsaa dengang og havde allerede dengang viist, hvad der blev fremhævet og fremhævet med temmelig Styrke, at de mindre Formuende i Kommunen i Virkeligheden ikke benyttede den Afgang til Indflydelse paa Valgene, som de kunde efter de bestaaende Forhold, men at de ansaa sig for fuldstændig paalidelig repræsenterede gjennem de høiere Beskattede i Kommunen, fordi der ikke var nogen Forskjel paa Interesserne for de forskjellige Beboere i Kommunen. Jeg ser ikke, at Forholdet har forandret sig siden den Tid. Jeg veed ikke, hvilke de Interesser ere, som de mere Formuende i Kommunen skulde have forskjellige fra de mindre Formuende i Kommunen. Det forekommer mig i høert Fald at være rigtigt, og jeg vedkjender mig den Sætning, som ogsaa dengang blev udtalt, at der er baade Billighed og Rimelighed i det Forlangende, at de, som i væsentlig Grad bidrage til Afgifterne i en Kommune, ogsaa blive sikrede nogen tilstrækkelig Indflydelse baade

paa den Maade, hvorpaa Midlerne skulle tilveibringes, og paa deres Anvendelse. Jeg tror, at det vil vise sig i Praxis at være en farlig Foranstaltning, om man vilde lægge den afgjørende Myndighed til at bestemme baade Maaden, hvorpaa Midlerne skulle tilveibringes, og deres Anvendelse, i deres Hænder, som enten ikke eller kun i meget ringe Grad tilveibringe Midlerne for at tilfredsstille Kommunens Behov. Det er saaledes dengang anerkjendt, at den Myndighed, der blev overladt den kommunale Bestyrelse, saar væsentlig i Forhold til og er betinget af Sammensætningen af de kommunale Bestyrelser, og det kan ikke være rigtigt at foretage væsentlige Forandringer i den sidste Henseende, uden at man tillige tager under Overveelse, hvorvidt Kommunalbestyrelsen under en anden Sammensætning vil kunne overdrages det samme Omraade og den samme Myndighed, som den hidtil har haft. I ethvert Tilfælde er Sammensætningen af Kommunalbestyrelsen en saa væsentlig Del af hele Organisationen, at det forekommer og maa ved første Næstkast forekomme betænkeligt at rive den ud af Systemet for at undergive den en særegen Behandling uden at se hen til det øvrige Indhold af Loven. Jeg maa opfatte Bestemmelsen i Forslaget om visse Betingelser for Valgbarhed som Resultatet af en Tølelse hos den ærede Forslagsstiller af, at der trænges til nogen Modvægt, idet man gaar over til den almindelige Valgret. Jeg er ikke enig med ham i, at denne Modvægt er forsøgt lagt paa det rette Sted, idet man i det Hele er tilbøjelig til at modsætte sig og at anfæ det for uheldigt at indføre Valgbarhedsbetingelser. Men jeg tror heller ikke, at de som Modvægt betragtet ville have det Allermindste at betyde, eller at man derved skulde have Sikkerhed for en roligere Bedømmelse og en sikkrere Sammensætning af den kommunale Bestyrelse. Det var i Særdeleshed ligeoverfor Sammensætningen af Amtsrådet, at det ærede Medlem fremkom med noget meget stærke Angreb. Jeg tilstaar, at det ærede Medlem gav sin Utilfredshed med de bestaaende Forhold Luft i nogle Ytringer, som vist ikke vare af en saa forsømtig Natur som hans øvrige Foredrag, der jo var roligt og jævnt, idet han idelig nævnedes som de privilegerede Vælgere Proprietærer, Forpagtere osv.; men det er jo slet ikke deres Stilling, der giver dem Privilegiet, det er den høiere Beskatning, og jeg veed ikke, hvorfor f. Ex. en Forpagter, som yder et meget stort Bidrag til Amtet, mindre skulde være en hæderlig, velvillig stemt eller for offentlige Anliggender interesseret Mand end en Landbruger, en Bønde, om De ville, som svarer et nogenlunde Bidrag. Det ærede Medlem tillagde imidlertid Bondemanden en hel Del smukke Tillægsord, medens Forpagteren blev stillet hen som en Mand, der, skjøndt han giver et høit Bidrag, med Urette er kommen ind i Amtsrådet